

TERTEMİZ

Nick Warburton



MARTI

Öğretmen Bay Such yeni, bembeyaz takım elbisesini kirlenmemesi için dolaba asar ve sınıfı uyarır: “Lütfen elbiseden uzak durun çocuklar.” Fakat Derek ile Janey, resim dersinde bir felakete sebep olunca işler karışır. İki arkadaş bu sorunun üstesinden gelebilecek midir?



Çocuk ve eğitim üzerine yapılan araştırmalara göre, **okuma** ya da **okumama** alışkanlığının temelini ilk okuduğumuz kitapların belirlediği ortaya çıkmıştır. Kolay anlaşılabilir, okumayı keyifli bir oyun haline getiren, soyut düşünmeye ve hayal gücüne katkıda bulunan kitaplar okuma alışkanlığının temelini sağlamlaştırırken; çocukların yaşlarına uygun olmayan bir anlatıma sahip, hayal güçlerini geliştirmelerine katkı sağlamayan kitaplara yönlendirilmesi de okumama alışkanlığına yol açmaktadır.

Bu araştırmanın sonuçlarından yola çıkarak, Oxford Üniversitesi Yayınları tarafından hazırlanan ve okuma eylemini hem kalıcı hem de eğlenceli bir alışkanlık haline getirmeyi amaçlayan seri, 150 kitap ve 4 ayrı okuma seviyesinden oluşmaktadır.

Pedagog Ayşen Oy tarafından çocuk ve ruh sağlığı gelişimi açısından uygun bulunmuştur.

Bu kitabın Türkçe yayın hakları
OXFORD UNIVERSITY PRESS
aracılığıyla Martı Yayınları'na aittir.



ISBN 978-605-348-422-6



Okumadan Önce

- “Tertemiz” ne demek? İki anlamını da açıklayabilir misiniz? (Eğer bunu daha önce duymadıysanız, “tertemiz” kötülük düşünmeyen, suçsuz anlamına gelir.)
- Arka kapaktaki tanıtım yazısını okuyun. “Resim dersindeki felaket” ne olabilir?

Okumadan Sonra

- Derek ve Janey doğru olan şeyi mi yapmaya çalıştılar?
- Beyaz renk, bir takım elbise için uygun bir renk midir? Yoksa yeşil daha mı iyidir?

Kısa Test

1. Derek'in üzerine ne döküldü?
A) Krema
B) Boya
C) Dondurma
2. Derek ve Janey kuru temizlemeye giderken, yanlarına pantolonu aldılar mı?
3. Bay Such, takım elbiseyi mahvedecek ne yaptı?

Okumaya Devam

- John Coldwell tarafından yazılan *Büyük Şans*.

Cevaplar için arka kapağın
içine göz atın!

TERTEMİZ

Nick Warburton

Resimleyen Toni Goffe





MARTI YAYINCILIK

Martı Yayın Dağıtım San. Tic. Ltd. Şti. Maltepe Mh. Davutpaşa Cd.
Yılanlı Ayazma Sk. No: 8 Zeytinburnu/İstanbul
Tel: 0 212 483 27 37 - 483 43 13 Faks: 0 212 483 27 38
www.martiyayinlari.com info@martiyayinlari.com

Tertemiz

1. Baskı: Ağustos 2014
ISBN: 978-605-348-422-6
Yayınevi Sertifika No: 12330

Copyright©NICK WARBURTON
Illustrations©TONI GOFFE

Bu kitabın Türkçe yayın hakları Oxford University Press aracılığıyla
Martı Yayın Dağ. San. Tic. Ltd. Şti'ne aittir.
Yayınevinden izin alınmadan kısmen ya da tamamen alıntı yapılamaz,
hiçbir şekilde kopya edilemez, çoğaltılamaz ve yayımlanamaz.

Orijinal Adı: Coming Clean
Yayın Yönetmeni: Şahin Güç
Çeviren: Çiğdem Köföncü
Editör: Gamze Tuncel
Resimleyen: Toni Goffe
Pedagojik Danışman: Ayşen Oy
Kapak Tasarımı: Toni Goffe
Uygulama: Sevil Şener

Baskı
Ecem Basın Yayın Reklamcılık
Hadımköy Yolu Mahallesi San. 1 Bulvarı
169. Sokak No: 3 Büyükçekmece-İSTANBUL
Tel: 0 212 886 20 10-0 212 886 20 05
Matbaa Sertifika No: 16266

Eski Bol Pantolon



Derek ve Janey, yemekhanede bir yandan reçelli çöreklerini yiyor bir yandan da Bay Such'ın pantolonu hakkında konuşuyorlardı. Bay Such, onların öğretmeniydi ve her gün okula gelirken aynı pantolonu giyerdi.

“Pantolonu o kadar bol ve buruşuk ki,” dedi Janey.



“Ayrıca çok pis ve çok kalın,” diye devam etti Derek.

“Tıpkı bir çift eski bulaşık bezi gibi.”

“Üstelik bu pantolonu her gün giyiyor.”

“Sanırım başka giyecek bir şeyi yok.”

“Eski Bol Pantolon. Bence Bay Such’ın adı bu olmalı,” diye ekledi Derek, çatalını reçelli çöreğine batırırken.

“Keşke kendisine yeni bir pantolon alsaydı,” diye iç çekti Janey.



Tam o sırada Eski Bol Pantolon yemekhanede belirdi. Janey'nin ağız bir karış açık kalmıştı. O kadar ki, Derek ağzının içindeki yarısı yenmiş reçelli çöreğin parçalarını görebiliyordu.

“Ne haber?” diye sordu Bay Such.

Janey gözlerini kırpıştıtararak, parmağıyla öğretmenini işaret etti. Bay Such'ın üzerinde yepyeni bir takım elbise vardı. Bembeyaz, tertemiz ve tek bir lekesi bile bulunmayan bir takım elbise. Yemekhanedeki herkes yemeyi bırakmış, şaşkınlıkla Bay Such'a bakıyordu.

“Devam edin çocuklar,” dedi Bay Such, biraz kızarak. “Yemeye devam edin lütfen.”

“Vay canına!” dedi Derek önündeki tabağa doğru eğilirken. “Ne kadar da farklı görünüyor.”

“Çok zeki görünüyor bence,” diye cevap verdi Janey ciddi bir ses tonuyla. “Ve çok da dakik.”

O öğleden sonra, Janey’in sınıfı veli toplantısı için tekrar yemekhanede toplandı.

Yemekhaneye doluşurlarken, Janey, Bay Such’a “Kıyafetinizi çok beğendim efendim,” dedi.

“Teşekkür ederim Janey. Aslında, bu takımı veli toplantısı için aldım.”

“Veli toplantısı için mi?”



“Evet. Ne de olsa velilerinize karşı çok şık görünmem gerek. Sence de öyle değil mi?”

“İyi ama veli toplantısı haftaya pazartesi günü Bay Such,” dedi Derek.

“Bunu ben de biliyorum Derek. Fakat şimdiden giyip, yeni kıyafetime alışmak istedim.”



Bu arada üçü konuşurlarken, Bayan Venn elinde bir kâse kremayla mutfaktan çıkıyordu.



Karşısında, bembeyaz ve yepyeni kıyafetler içinde duran Bay Such'ı görünce öylesine şok oldu ki, hafifçe yerinden sıçradı. "Aman, Tanrım!" diye bağırdı.

Dengesini kaybetmemek için, yemekhane perdesine sıkı sıkıya tutundu ve elindeki krema dolu kâse fırlatarak doğruca Bay Such'ın üzerine uçuverdi.

Derek, kâsenin geldiğini görür görmez kendisini Bay Such'ın önüne attı. Krema kütlesi havada yalpalayarak Derek'in yeleğine yapıştı. Herkes sus pus olmuştu. Derek ise üstü başı buz gibi kremaya bulanmış halde, orada öylece kalakaldı.

“Aferin sana Derek,” dedi Bay Such. “Yeni kıyafetlerimi sen kurtardın.”

Derek gülümsemeye çalıştı ama o sırada krema, şortuna doğru iniyordu.

Teneffüsten sonra, Bay Such üzerini değiştirdi ve yine bulaşık bezine benzeyen pantolonunu giydi.

“Lütfen elbiseden uzak durun çocuklar,” dedi yeni kıyafetlerini dolabın kapağına asarken. “Yanına bile yaklaşmayın.”



Çok hoş, yeşil bir renk



Günün son dersi resimdi. Çocuklardan ilginç suratlar çizmeleri istenmişti. Janey bir canavar çiziyordu. Canavarın gözlerine, kan damlalarına benzesin diye, minik kırmızı noktalar koydu. Canavarın boynu bir vida gibiydi ve burnundan yeşil bir şeyler çıkıyordu. Çizdiği o yeşil şeyler oldukça hoşuna gitmişti fakat boyayı biraz fazla kaçırmıştı. Derek'e yeşil boyadan biraz isteyip istemediğini sordu.

“Yeşil şeylere hiç ihtiyacım yok Janey,” dedi Derek. “Ben bir futbolcu çiziyorum çünkü.”

“Tamam ama belki de çizdiğin futbolcunun burnundan garip yeşil şeyler akıyordur, olamaz mı?” diye sordu Janey.

“Hayır,” dedi Derek. “Olamaz.”

“O zaman sen de yeşil rengi arka planı boyamak için kullanırsın. Çim saha gibi örneğin.”

“Futbolcumun, bir canavarın burnundan sarkan yeşil boyayla çizilmiş bir çim sahanın üzerinde koşturmasını istemiyorum, teşekkür ederim,” diye cevap verdi Derek.

Bunu söylerken yanlışlıkla Janey'nin dirseğini dürttü ve yeşil boya sıranın üzerine dökülüverdi.





Derek, yere damlamasın diye elleriyle akan boyayı sildi. Sonra da, hemen arkasında asılı duran havluyu kaptı ve boyalı ellerini temizlemeye başladı. Fakat ellerini sildiği şey aslında havlu değildi.

“Hayır,” dedi sessizce. “Ne yaptım ben?”

Janey olanları görmüştü. Derek’in ellerini sildiği şey, Bay Such’ın yeni pantolonuydu.

“Aferin sana, çok iyi yaptın,” dedi Janey. “Eski Bol Pantolon bunu görünce öfkeden deliye dönecek.”



Bay Such o sırada sınıfın diğer ucundaydı. Başını kaldırıp ikisine şöyle bir baktı ve gülümsedi. “Orada her şey yolunda mı çocuklar?” diye sordu.

“Evet, yolunda efendim. Teşekkürler,” dedi Janey hazırcevap bir tavırla.

Öğretmenine doğruyu söylemeye cesaret edememişti. Bir parça peçete kopartıp, pantolondaki yeşil lekeleri silmeye başladı.

“Seni sersem,” dedi Derek. “Pantolonu daha da beter yaptın. Baksana lekeler iki kat daha fazla büyüdü.”

Gerçekten de öyle olmuştu. Janey, Derek'in suratına bakıp hızla düşünmeye başladı.

“Geriye yapılacak bir tek şey kalıyor,” dedi.

“Neymiş o?”

“Pantolonu askıya geri koy. Okuldan sonra alır temizleriz.”

Bay Such, resimlerine bakmak için ikisinin yanına geldiğinde, takım elbise asılı olduğu dolap kapağında hafifçe sallanıyordu.

“Ah,” dedi Bay Such resme bakarak. “Yeşilin bu tonuna bayılırım Janey. Çok hoş bir renktir.”





Eve gitme zamanı gelmişti fakat Bay Such o kadar çok oyalandı ki, Derek ve Janey bir türlü sınıfta yalnız kalamamıştı. Sandalyeleri ağır ağır yerleştirdiler. O kadar ağırdan alıyorlardı ki, sandalyeler tarihleri boyunca herhalde hiç bu kadar yavaş yerleştirilmemişlerdi. En sonunda Bay Such'ın işi bitti ve malzeme odasına gitmek için sınıftan çıktı.

Derek çabucak lavaboya koşup muslukları açtı. Janey, askıdaki pantolonu çıkartıp sınıfın diğer ucunda bekleyen Derek'e doğru fırlattı. Derek pantolonu yakaladığı gibi, lavaboya soktu. Kenarda duran plastik şişeyi alıp giysinin üzerine boşalttı.



“Ne yapıyorsun?” diye bağırdı Janey.

“Deterjanla yıkıyorum,” diye cevap verdi Derek. “Böylece lekeler çabucak çıkacaktır.”

“Bu deterjan şişesi değil ki Derek. Bu yapıştırıcı şişesi.”

Tam o sırada, kapıda Bay Such’ın sesini duydular. Üzerinde parkası ve bisiklet klipsleriyle içeriye daldı. Derek ve Janey, arkalarındaki pantolonu gizlemek için, yan yana durup lavabonun önünde dikildiler.

“Aa?” dedi Bay Such. “Siz hâlâ burada mısınız?”

“İşimiz bitmek üzere efendim,” dedi Janey ve gülümsemeye çalıştı.

“Bence etraf oldukça tertipli görünüyor. Neyse, artık benim eve gitmem gerek.”

Dolap kapağında asılı duran ceketini almak için elini uzattı.

“Yapmayın,” dedi Derek.

“Neyi yapmayayım?”

“Takım elbiseyi almayın.”

“Nedenmiş o?”

“Çünkü... çünkü...”



“Çünkü elbisenizi kirletebilirsiniz,” diye araya girdi Janey. “Burada bıraksanız daha iyi olur. Sence de öyle değil mi Derek?”

Derek başını evet anlamında, salladı. Bay Such’ın kafası karışmış giydi. Elleri hâlâ ceket almaya uzanmış haldeydi.

“Bisikletinizden düşebilir,” dedi Janey. “Hem de bir çöp yığınının ya da onun gibi bir şeyin üzerine.”

Bay Such elini indirdi. “Şey,” diye cevap verdi, “haklı olabilirsin. Daha fazla kaza yaşamak istemem doğrusu.”





Öğretmen gider gitmez, çocuklar pantolonu bir poşete koyup doğruca Derek'in evine kaçırdılar. Mutfak lavabosunun içine soktukları pantolonu bol sıcak su ve deterjanla yıkamaya başladılar. Sert bir fırça, bir kalıp sabun ve tele benzer başka bir aletle pantolonu ovalayıp duruyorlardı. Su, lavabonun içinde biriken köpüklere doğru aktıkça, çocukların dirseklerine kadar her yer köpük oldu.

“Sence işe yarıyor mu?” diye sordu Janey.



Derek, gözünün önünü kaplayan köpükleri savurup lavaboya baktı.

“Hâlâ yeşil,” diye homurdandı.

Bunun üzerine suyun içine bulaşık deterjanı, parke cilası ve hatta yerleri temizlemek için kullanılan bir başka sıvıyı da boşalttılar ama bunların da hiçbiri işe yaramamıştı.

“Belki de pantolonu alıp, tıpkı çamaşır makinelerinin yaptığı gibi, sağa sola savurmalyız,” dedi Derek.

Böylece dışarıya koşup, Derek'in evinin bahçesinde pantolonu bir sağa bir sola savurmaya başladılar. Fakat tek elde ettikleri, kumaşın üzerine yapışan bolca bahçe kırı ve toz oldu. Janey artık kesinlikle dibe battıklarını düşünüyordu.

“Geriye yapılacak tek bir şey kaldı,” dedi.

“Neymiş o?”

“Bu pantolonu kuru temizlemeye götürmeliyiz.”



Kahraman



Ertesi gün cumartesiydi. Derek ve Janey, şehir merkezine giden ilk otobüse atladılar. Pantolon sımsıkı düğümledikleri poşette, ikisinin arasındaki koltukta duruyordu. Janey giysiye bakamıyordu bile.

Kuru temizleme dükkânı boşalana kadar kapıda beklediler ve ortalık biraz tenhalaşınca hemen içeriye daldılar. Janey görevli kıza gülümsedi, kız da Janey'ye gülümseyerek karşılık verdi.

“Pantolon, Derek,” dedi Janey.

“Ne olmuş pantolona?”

“Versene şunu.”

“Veremem.”

“Neden?”

“Çünkü pantolon sende.”

“Hayır, bende değil. Sende.”

Bir-iki dakika kadar, birbirlerinin yüzüne bakıp öylece kalakaldılar. Sonra Derek gözlerini kırıştıtırıp, alçak sesle “Janey, pantolon hâlâ otobüste,” dedi.



Üç saat sonra, son derece yorgun ve bitkin halde otobüs durağına ulaşmayı başardılar. Bindikleri otobüsü bulana kadar, bir aşağı bir yukarı yürüdüler. Sonunda otobüsü, açıklığın öbür ucunda park etmiş halde buldular. Altından iki bacak dışarıya doğru sarkıyordu.

“Affedersiniz,” dedi Janey bacaklara bakarak, “bu sabah otobüsünüzde bir şey unuttuk da.”

Bacaklar hareket etti ve otobüsün altından bir adam dışarıya doğru kayarak çıktı. Şaşkın bakışlarla ayağa kalktı ve ellerini yağlı bir bez parçasına sildi.

“Ne unuttunuz?” diye sordu.





“Bir pantolon,” dedi Derek.

“Hayır,” diye cevapladı adam. “Otobüste hiç pantolon görmedim tabii yolcuların giydiklerini saymazsanız.”

Başını sallayıp, yağlı bezi bir kutuya fırlattı. Bez havada uçarken, altından bir paça sarkıyordu. Üzerinde yeşil lekeler olan bir paça.

“İşte bu o!” diye bağırdı Janey.

“Bak sen şu işe,” diye cevap verdi adam.

“Bu bezin bir pantolon olduğunu hiç fark etmemiştim doğrusu.”



Derek bir sopa bulup, İngiliz anahtarlarının yanında duran kutudan, balık tutar gibi pantolonu çıkarttı. Sopanın ucunda duran pantolonu, incelemek üzere havaya kaldırdı.

“Aman Tanrım,” dedi.

“İyice berbat olmuş bu,” diye üzülerek devam etti Janey. “Artık yapacak tek bir şey kaldı,” diye devam etti.

“Neymiş?”

“Suçu kabullenmemiz lazım.”

Pazartesi sabahı, Derek ve Janey erkenden okula gittiler. Gizlice sınıfa girip, pantolonu poşetten çıkardılar.

Pantolonun üzerindeki otobüsten kalan yağ lekelerine, Derek'lerin bahçesinden kalan toz ve pisliklere, yapıştırıcı lekesine ve yeşil boyaya bir kez daha baktılar. Sonra da birbirlerine bakıp çaresizce iç çektiler.

“Yapmak zorundayız,” dedi Janey. “Doğruyu söylememiz gerek.”

Sonra pantolonu askıya asıp yanlarına alarak, Bay Such'ı bulmak için sınıftan çıktılar.

Bay Such yemekhanedeydi.

“Janey, Derek,” dedi Bay Such gülümseyerek. “Nedir o elinizdeki?”

“Bu sizin takım elbiseniz Bay Such,” dedi Janey cesurca. “Size söylememiz gereken bir şey var.”



Fakat başka bir söz daha söyleyemeden, Bayan Venn telaşla yemekhaneye daldı ve Bay Such'ı kolundan yakaladı.

“Cips! Cips!” diye bağıırıyordu.

“Hayır, almayayım çok teşekkürler Bayan Venn,” dedi Bay Such. “Cips yemek için çok erken bir saat.”

“Hayır, hayır Bay Such. Mutfaktaki cipsleri diyorum! Yanıyorlar!”

“Ne?”

Bay Such hızla mutfak kapısına doğru koştu ve çabucak kapıları açtı. Bir anda yemekhanenin içine mavi bir duman yığını doldu.



“Olamaz!” dedi Bay Such ve birkaç adım geriledi.

“Üzerine biraz su dökün efendim!” diye haykırdı Derek.

“Kesinlikle olmaz,” diye cevap verdi Bay Such. “Su, bu yangını daha da arttırır. Bana bir parça bez ya da onun gibi bir şey lazım. Dumanı bu şekilde engelleyebilirim.”

Sonra gözü, Janey'nin parmağından sarkan askının ucundaki kıyafete takıldı.





“Sanırım bunun için tek bir yol var Bay Such,” dedi Janey. Bay Such da yeni takım elbisesini onun elinden kapıverdi.

Elbette takım elbise mahvolmuştu. Yağ ve duman yüzünden resmen çöpe dönmüştü. Janey, Bay Such’a pantolondaki yeşil boya lekelerini ve bu lekeleri çıkartmak için nasıl çabaladıklarını anlatmaya çalışıyordu ama Bay Such onu dinlemiyordu bile.

“Boş ver,” deyip durdu. “Hiç önemli değil.”

Bay Such o sabahın kahramanı olmuştu, o yüzden keyfi oldukça yerindeydi. Müdür de kendisine başka bir takım elbise alacağına söz vermişti. Bay Such bunun üzerine, daha da mutlu olmuştu.

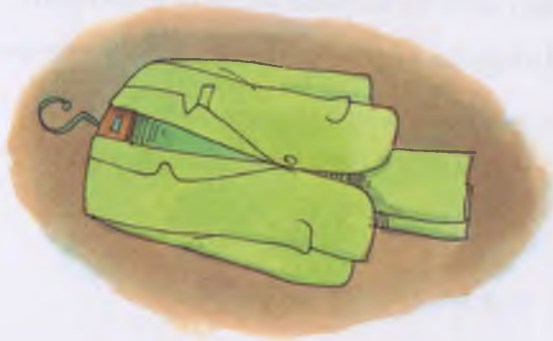
“Yaşasın,” dedi Bay Such. “Şimdi gidip kendime bembeyaz yeni bir takım alabilirim.”

“Ah, bunu yapmayın sakın,” dedi Janey çabucak.

“Neden yapmayayım?”

“Şey, çünkü biz yeşilin size daha çok yakışacağını düşünüyoruz. Öyle değil mi Derek?”

“Kesinlikle daha çok yakışır,” diye başını salladı Derek. “Bizce yeşil çok sevimli bir renk.”



Yazar Hakkında

Öğretmenlik yaptığım yıllarda dramadan ve çocuklara kitap okumaktan çok keyif alıyordum. Bu da beni yazmaya teşvik etti ve o günden beri radyolar için senaryolar, sahne oyunları, televizyon için oyunlar ve bir fırıncı düzinesi kadar –ki bu on üç eder– çocuk kitapları yazdım. Okulda beyaz bir takım elbise giydiğimi hiç hatırlamıyorum. Bu, belaya davetiye çıkartmak olurdu.



Kitap okumaktan çok hoşlanırım, kriketle ilgili her şeye ve ailemle birlikte yaşadığım Cambridge'te bisikletle dolaşmaya bayılırım.

Bu Yaş Grubuna Uygun Serinin Diğer Kitapları

Bertha'nın Gizli Savaşı
Bob ve Benny'nin Tuhaf İşi
Janey'nin Devleri
Nehrin Karşı Kıyısındaki Turtalar
Memnuniyetsiz
Çöp Kutusu
Büyük Şans
Tehlikeli Spor Ayakkabılar
Blackbones Okulu Kurtarıyor
Şanssız Canavar
Peri Değerli Taş / Çarpışma
Muhteşem Yemek Makinesi

Babam Göbek Dansı Yapıyor
Robot Bakıcı
Havalı Clive
Yalan Makinesi
Hurda Adam
Clive Havasını Koruyor
Hamper'ın Büyük Kaçışı
Robbie Woods ve Mutlu Adamları
Merlin ve Kayıp Kral
Düzenbaz Hayvanlar
Gök Gürültüsü Tanrıları

Kısa Testin Cevapları

1. A

2. Pantolonu otobüste unuttular

3. Onu, okul mutfağında çıkan

yangını söndürmek için kullandı